

Chuyên: ...
Tư. nhân
17.12.2020

VIỆN KSND TỐI CAO
VIỆN KSND TỈNH ĐẮK LẮK

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: 1023 / KN-VKS
V/v Tăng cường chỉ đạo, đẩy mạnh
công tác Phòng ngừa tội phạm liên quan đến
tín dụng đen trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk

Đắk Lắk, ngày 01 tháng 12 năm 2020

VĂN PHÒNG UBND TỈNH ĐẮK LẮK
Số: ...13501...
ĐẾN 07-12-2020
Chuyên: ...

Kính gửi: Ông Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Đắk Lắk.

Thông qua công tác thực hành quyền công tố, kiểm sát điều tra và kiểm sát xét xử sơ thẩm các vụ án hình sự về trật tự xã hội năm 2020, Viện kiểm sát nhân dân (VKSND) tỉnh Đắk Lắk nhận thấy: Tội phạm liên quan đến “tín dụng đen” trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk ngày càng gia tăng, trong đó nổi lên là tình trạng cho vay nặng lãi, siết nợ theo kiểu “xã hội đen” đang diễn biến phức tạp và dẫn đến nhiều hậu quả khó lường, đây là một trong những nguyên nhân phát sinh, gia tăng của hàng loạt các tội phạm khác như cưỡng đoạt tài sản, bắt giữ người trái pháp luật... Cụ thể như sau:

I. Về tình hình tội phạm liên quan đến “tín dụng đen”

Theo số liệu thống kê của VKSND tỉnh, từ ngày 01/7/2017 đến ngày 31/12/2019, trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk (cả tỉnh và huyện) thụ lý giải quyết 01 vụ/ 5 bị can liên quan đến tín dụng đen. Tuy nhiên chỉ trong năm 2020, Cơ quan Cảnh sát điều tra hai cấp đã khởi tố 9 vụ, 24 bị can về tội “Cho vay lãi nặng trong giao dịch dân sự” theo quy định tại Điều 201 Bộ luật hình sự; trong số các bị can đã khởi tố chủ yếu là người từ các tỉnh khác đến hoạt động phạm tội (như Nam Định, Hải Phòng, Hà Nội...); Khởi tố 5 vụ, 8 bị can về tội Cưỡng đoạt tài sản do liên quan đến việc vay nợ tiền, tài sản ... Các vụ án liên quan đến hoạt động tín dụng đen đa số là phạm tội có tổ chức, hành vi phạm tội mang tính chất manh động, liều lĩnh, dùng mọi thủ đoạn để đòi nợ như bắt giữ người trái pháp luật, đe dọa, đánh đập, tạt sơn, chất bẩn vào nơi ở của con nợ... để đòi nợ. Hành vi đó đã trực tiếp xâm phạm nghiêm trọng đến sức khỏe, tài sản, danh dự, nhân phẩm của công dân; xâm phạm đến trật tự an ninh trên địa bàn tỉnh.

II. Nguyên nhân của tội phạm tín dụng đen

1. Về nguyên nhân chủ quan:

Người đi vay “nóng”, liên quan đến tín dụng đen đa số là những người làm nghề tự do, không có nghề nghiệp ổn định, không có tài sản thế chấp; Người dân ở vùng sâu, vùng xa có nhiều khó khăn, thiếu hiểu biết pháp luật, khó tiếp cận các Ngân hàng và các tổ chức tín dụng của nhà nước; hoặc do thấy các thủ tục pháp lý về vay vốn ngân hàng còn nhiều qui định, phức tạp, có liên quan đến nhiều cơ quan, đơn vị; thời gian đi vay kéo dài, người đi vay đa phần có mục đích vay vốn để giải quyết các công việc cấp thiết; trong khi đó vay tín dụng đen dễ dàng, nhanh chóng, thậm chí người đi vay không cần thế chấp tài sản để đảm bảo, chỉ cần viết tay hoặc đánh máy giấy vay tiền thể hiện nội dung vay mượn giữa bên cho vay và bên vay

với các thông tin sơ sài, thậm chí “gọi điện là có tiền” khiến người dân đang cần tiền mất cảnh giác, không lường hết hậu quả xảy ra.

Công tác quản lý, phát hiện vi phạm và xử lý vi phạm của cơ quan chức năng đối với hoạt động tín dụng đen chưa thường xuyên, kịp thời; chế tài xử phạt chưa đủ nghiêm nên hiệu quả không cao.

Hoạt động tín dụng đen đem lại lợi nhuận rất lớn nên các đối tượng vi phạm dù biết rõ là vi phạm pháp luật nhưng vẫn quyết tâm thực hiện. Bên cạnh đó do sự thiếu tỉnh táo và thiếu hiểu biết pháp luật của người dân khi tham gia “tín dụng đen”, trong bối cảnh kinh tế suy thoái thì việc vay tiền với lãi suất cao, khả năng vay để đầu tư vào hoạt động sản xuất kinh doanh và thu được lợi nhuận đủ để trả cho khoản lãi suất cao như vậy là rất thấp, nhiều khả năng dẫn đến nợ nần chồng chất, lãi mẹ đẻ lãi con nên không có khả năng trả được nợ;

Diễn hình: Vào khoảng tháng 5/2017, Bùi Văn Thịnh (sinh năm 1992, trú tại thôn 15, xã Hòa Bình, huyện Thủy Nguyên, thành phố Hải Phòng) cùng một số đối tượng vào thuê nhà tại số 08 Dương Văn Nga, phường Tân Thành, thành phố Buon Ma Thuật, tỉnh Đắk Lắk và tại số 254 Hà Huy Tập, phường Tân Lợi, thành phố Buon Ma Thuật để hoạt động cho vay tiền với lãi suất cao. Vào ngày 05/9/2018, ông Y Brung Mlô cùng vợ là bà H' Nap Niê (trú tại xã Ea H'Đinh, huyện Cư Mgar) vay của Bùi Văn Thịnh (trú tại xã Hòa Bình, huyện Thủy Nguyên, Thành phố Hải Phòng) số tiền 100.000.000 đồng với lãi suất là 10.000 đồng/1 triệu/1 ngày và thỏa thuận cứ 20 ngày trả lãi một lần mục đích để đáo nợ ngân hàng. Khi vay, Thịnh chỉ đưa cho vợ chồng ông Y Brung 80.000.000 đồng còn 20.000.000 đồng Thịnh trừ vào tiền lãi của 20 ngày đầu tiên. Đến ngày 25/9/2018, khi hết hạn vay lần thứ nhất, thì Thịnh yêu cầu vợ chồng ông Y Brung phải trả tiền lãi 20.000.000 đồng của 20 ngày tiếp theo, nhưng vợ chồng ông Y Brung không trả được đầy đủ tiền lãi cho Thịnh. Đến ngày 30/9/2018, do không thấy vợ chồng ông Y Brung đến trả tiền lãi theo thỏa thuận nên Thịnh yêu cầu Lê Huy Toàn, Lê Trung Hiếu, Vũ Nhân Mạnh và Hoàng Văn Cương (là người làm thuê cho Thịnh) đi vào nhà vợ chồng ông Y Brung để lấy tiền lãi. Mặc dù gọi người đến bán rẫy và xe máy cày để lấy tiền trả nợ nhưng do không bán được nên vợ chồng ông Y Brung nói chưa có tiền trả. Sau đó, Thịnh yêu cầu Hiếu cùng đồng bọn bằng mọi giá lấy tài sản của vợ chồng ông Y Brung Mlô để cân trừ nợ và lãi gồm: 01 xe máy, 01 con heo tổng trị giá 28.000.000 đồng. Ngay sau đó Bùi Văn Thịnh và các đồng phạm đã bị Cơ quan CSĐT Công an tỉnh bắt giữ, khởi tố điều tra về các tội Cường đoạt tài sản và cho vay lãi nặng để xử lý. Hiện vụ án đã giải quyết xong.

2. Về nguyên nhân khách quan

Do Đắk Lắk là tỉnh có địa bàn rộng, tập trung nhiều dân tộc từ các vùng, miền đến làm ăn sinh sống mà không đăng ký nhân khẩu thường trú, tạm trú, tạm vắng; các đối tượng phạm tội thường lợi dụng sự quản lý thiếu chặt chẽ của chính quyền địa phương và cơ quan chức năng để thực hiện hành vi phạm tội, đặc biệt là sự bùng nổ của mạng thông tin di động và internet đã được phủ sóng và kết nối đến tận vùng sâu, vùng xa nên ngoài mặt tích cực thì vẫn có nhiều mặt tiêu cực. Các đối tượng hoạt động tín dụng đen cho vay online, quản lý việc cho vay qua các phần mềm ứng

dụng với mức lãi suất lên tới hàng trăm % mỗi năm. Đặc biệt, dưới sự hỗ trợ của công nghệ, người vay và người cho vay chỉ cần đăng nhập vào ứng dụng công nghệ là có thể tiến hành giao dịch vay mượn; Do vậy các cơ quan chức năng còn gặp rất nhiều khó khăn trong việc xử lý các đối tượng này. Điển hình:

Vào khoảng tháng 2 năm 2020, đối tượng Nguyễn Quang Toàn từ tỉnh Nam Định đến thuê nhà và cư trú tại địa chỉ: Số 179/10 Quang Trung, phường Tân Tiến, thành phố Buôn Ma Thuột để hoạt động cho vay lãi nặng. Toàn thuê các đối tượng Vũ Anh Tuấn, Hoàng Văn Đức, Nguyễn Đức Nhật và Nguyễn Hải Long là người cùng quê Nam Định và tỉnh Hà Nam đến giúp sức trong hoạt động cho vay, thỏa thuận trả lương hàng tháng 5.000.000 đồng/1 người thì cả nhóm đồng ý. Toàn phân công Vũ Anh Tuấn làm nhiệm vụ tổng hợp nhận tin nhắn, video, thông tin người vay (*khách hàng*); Hoàng Văn Đức, Nguyễn Đức Nhật và Nguyễn Hải Long ngoài việc cho khách vay tiền và đi thu lãi, thu nợ, đòi tiền mà còn có nhiệm vụ quảng cáo trên các mạng xã hội Facebook, Zalo; thả tờ rơi quảng cáo trên các tuyến đường thuộc địa bàn thành phố Buôn Ma Thuột và các huyện để cho người có nhu cầu vay vốn biết, liên hệ vay tiền.

Cách thức các đối tượng trên phạm tội là: Khi người có nhu cầu vay tiền thì Toàn đến tìm hiểu hoàn cảnh gia đình, việc làm của người vay; kiểm tra thông tin và thẩm định khả năng hoàn trả tiền vay. Sau đó Toàn đưa tiền cho các đối tượng Đức, Hùng, Nhật, Long để cho người vay tiền. Để đối phó cơ quan chức năng các đối tượng trên hạn chế việc ghi, nhập số sách địa chỉ người vay mà dùng điện thoại cá nhân quay video hình ảnh, rồi chuyển trực tiếp thông tin người vay gửi về cho Tuấn để tập hợp gửi cho Toàn quản lý hoạt động cho vay qua mạng Internet. Hằng ngày, Đức, Hùng, Nhật, Long dùng xe Mô tô lưu thông trên các tuyến đường gặp người vay thu tiền, rồi đem về giao lại cho Toàn. Ngoài việc tính lãi suất cao gấp từ 18- 26 lần theo quy định thì người vay phải trả thêm phí từ 05% đến 10% trên số tiền vay. Chỉ trong khoảng thời gian ngắn từ tháng 3 đến tháng 8 năm 2020, các đối tượng này đã cho hàng trăm người vay lãi nặng, thu lợi bất chính khoảng 500.000.000đ. Hiện các đối tượng đã bị bắt giữ, khởi tố để điều tra xử lý theo quy định.

III. Kiến nghị

Xuất phát từ tình hình, thực trạng và các nguyên nhân làm cho loại tội phạm liên quan đến tín dụng đen trên địa bàn của tỉnh tăng cao trong một số năm gần đây; Để phòng ngừa tội phạm liên quan đến tín dụng đen có hiệu quả, bảo vệ các quyền và lợi ích chính đáng của công dân; đảm bảo an ninh, trật tự trên địa bàn của tỉnh. Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Đắk Lắk đề nghị ông Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Đắk Lắk chỉ đạo thực hiện một số biện pháp sau đây:

1. *Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật nhằm nâng cao nhận thức cho cán bộ và nhân dân trong việc chấp hành các quy định của pháp luật về giao dịch, vay mượn, huy động, sử dụng vốn an toàn, hiệu quả; có kế hoạch cụ thể trong việc vay và trả nợ; đồng thời không tham gia vào hoạt động "tín dụng đen".*

2. *Chỉ đạo Chính quyền phối hợp với Công an cùng cấp trên địa bàn tỉnh chủ động nắm chắc tình hình địa bàn, kịp thời phát hiện và tập trung đấu tranh triệt phá*

các đối tượng, ở nhóm có hoạt động cho vay lãi nặng, "tín dụng đen", lợi dụng kinh doanh dịch vụ cầm đồ để cho vay lãi nặng, nhất là các băng nhóm tội phạm có biểu hiện hoạt động bảo kê, xiết nợ, đòi nợ thuê hoặc có hoạt động "tín dụng đen", cho vay lãi nặng, vận động các tầng lớp nhân dân tham gia phòng ngừa, phát hiện, tố giác tội phạm, nhất là những đối tượng có biểu hiện huy động vốn của nhiều người với số lượng lớn hoặc chuyên cho vay lãi nặng.

3. Thông tin rộng rãi, kịp thời về các chương trình, hoạt động vay vốn ưu đãi, các quỹ hỗ trợ của Nhà nước để nhân dân biết và tiếp cận nguồn vốn vay. Các tổ chức, doanh nghiệp, cơ sở sản xuất ... cần quan tâm sâu sát đến đoàn viên, hội viên, người lao động để kịp thời phát hiện và hỗ trợ những người có hoàn cảnh khó khăn, có nhu cầu vay vốn chính đáng hoặc hướng dẫn họ vay vốn của các ngân hàng, tổ chức tín dụng, tổ chức tài chính hợp pháp. Chỉ đạo Ngân hàng Chính sách xã hội cho vay ưu đãi đối với hộ nghèo nhằm phục vụ sản xuất kinh doanh, cải thiện đời sống, góp phần thực hiện Chương trình Mục tiêu quốc gia xóa đói giảm nghèo và việc làm, ổn định xã hội của Chính phủ.

4. Chỉ đạo các cơ quan chức năng thường xuyên thanh tra, kiểm tra kịp thời phát hiện vi phạm và xử lý nghiêm các hành vi vi phạm cho vay lãi nặng theo quy định của pháp luật.

Viện trưởng VKSND tỉnh Đắk Lắk trân trọng đề nghị ông Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh nghiên cứu chỉ đạo các cấp, các ngành đề ra các giải pháp đẩy mạnh công tác phòng ngừa, ngăn chặn nhằm đẩy lùi tội phạm liên quan đến tín dụng đen trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk trong thời gian tới. /s/

Nơi nhận:

- Thường trực tỉnh ủy;
- HĐND tỉnh (B/c);
- Chủ tịch UBND tỉnh;
- Vụ 2 - VKSND TC;
- VP VKSND TC;
- Lãnh đạo viện tỉnh;
- VP VKSND tỉnh; Lưu P2./.

VIỆN TRƯỞNG

Lê Quang Tiến